

U Z N E S E N I E

Najvyšší súd Slovenskej republiky v právnej veci žalobcu **Ing. V.**, proti žalovanej **JUDr. I.**, správkyňi konkurznej podstaty úpadcu **K.**, **o určenie pravosti pohľadávky**, vedenej na Krajskom súde v Košiciach pod sp. zn. 13 Cb 788/00, na dovolanie žalobcu proti rozsudku Najvyššieho súdu Slovenskej republiky č. k. 6 Obo 48/2006-185 zo dňa 12. júla 2007, takto

rozhodol:

Napadnutý rozsudok odvolacieho súdu č. k. 6 Obo 48/2006-185 zo dňa 12. júla 2007 **zrušuje** a vec mu **vracia** na ďalšie konanie.

Odôvodnenie:

Žalobca sa podanou žalobou domáhal určenia, že jeho pohľadávka vo výške 99 436,77 Sk je nesporná a zároveň si uplatnil náhradu trov konania z titulu zaplateného súdneho poplatku vo výške 3 976,- Sk. Súd prvého stupňa žalobu zamietol s odôvodnením, že žalobca neunesol dôkazné bremeno, keď oprávnenosť uplatneného nároku nepreukázal žiadnymi konkrétnymi dôkazmi. Poukázal na Dohody o poskytnutí pôžičky aj s dodatkami, kde na jednej strane zmluvného vzťahu je žalobca ako štatutárny orgán úpadcu a na druhej ako fyzická osoba, nepodnikateľ, ktorý poskytuje spoločnosti úpadcu pôžičku. Absentujú však listinné dôkazy z účtovníctva úpadcu, ktorého nesprávne vedenie preukazujú aj rozhodnutie D. a audítorská správa z 22. januára 2002. Preto súd považoval za nadbytočné a nevhodné vykonať ďalšie žalobcom navrhované dôkazy svedeckými výpoveďami a žalobu ako bezdôvodnú zamietol.

Odvolací súd žalobcom napadnuté prvostupňové rozhodnutie potvrdil. V odôvodnení rozhodnutia poukázal na skutočnosť, že žalobca bol konateľom úpadcu, teda osobou zodpovednou za ekonomickú situáciu spoločnosti, za vedenie účtovníctva, kde dôkazy o dôvodnosti prihlásenej pohľadávky absentujú. Žalobcom poskytované peňažné dotácie sa

nepremietli do príslušných účtovných dokladov ako príjem spoločnosti. Dodatočne predložené príjmové pokladničné doklady nemožno pokladať bez ďalšieho za vierohodne preukázané plnenie žalobcu úpadcovi. Odvolací súd sa za týchto okolností stotožnil so záverom prvostupňového súdu, že žalobca nepredložil relevantné dôkazy o tom, že je veriteľom úpadcu v rozsahu prihlásenej pohľadávky a odvolaním napadnuté rozhodnutie potvrdil ako vecne správne.

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu podal žalobca včas dovolanie, v ktorom žiadal, aby dovolací súd zrušil rozhodnutia odvolacieho aj prvostupňového súdu a vec vrátil prvostupňovému súdu na ďalšie konanie. Ako dovolací dôvod uviedol, že postupom odvolacieho súdu mu bola odňatá možnosť konať pred súdom. Odvolací súd konštatoval, že napriek riadnemu a včasnému predvolaniu sa žalobca na pojednávanie nedostavil a svoju neúčast' neospravedlnil, preto vec prejednal a rozhodol v neprítomnosti žalobcu. K tomu žalobca uviedol, že dňa 12. júla 2007 sa ospravedlnil podaním zo dňa 28. júna 2007, o čom svedčí aj podací lístok, potvrdzujúci prevzatie zásielky. Dňa 16. augusta 2007 mu na telefonickú informáciu bolo potvrdené, že ospravedlnenie jeho neúčasti na pojednávaní bolo odvolaciemu súdu riadne a včas doručené. Súčasťou ospravedlnenia boli aj alternatívne procesné návrhy, ktorými sa však odvolací súd vôbec nezaoberal. Ďalej namietal, že odvolací súd rozhodol bez tohto, aby mu umožnil oboznámiť sa so stanoviskom žalovanej a prípadnými novými dôkazmi ňou predloženými, hoci o to súd výslovne požiadal.

K dovolaniu sa vyjadrila žalovaná, ktorá uviedla, že žalobca sa podaním zo dňa 28. júna 2007 síce ospravedlnil z pojednávania, ale nepožiadala o jeho odročenie. Preto navrhla, aby dovolací súd dovolanie žalobcu odmietol a žalovanej priznal náhradu trov dovolacieho konania za jeden úkon právnej služby.

Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd dovolací (§ 10a ods. 1 O. s. p.) po zistení, že dovolanie podal včas účastník konania, bez nariadenia dovolacieho pojednávania dospel k záveru, že dovolanie je opodstatnené.

Dovoláním možno napadnúť právoplatné rozhodnutia odvolacieho súdu, pokiaľ to zákon pripúšťa (§ 236 ods. 1 O. s. p.).

Proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu je dovolanie prípustné, ak bolo vydané v konaní, ktoré bolo postihnuté niektorou z procesných vád vymenovaných v § 237 O. s. p. Jednou z takýchto vád je i skutočnosť, že postupom súdu bola účastníkovi konania odňatá možnosť konať pred súdom (§ 237 písm. f/ O. s. p.), ktorej sa žalobca dovoľáva. Pod odňatím možnosťou konať pred súdom (§ 237 písm. f/ O. s. p.) treba rozumieť taký závadný procesný postup súdu, ktorým sa účastníkovi znemožní realizácia jeho procesných práv, priznaných mu v občianskom súdnom konaní za účelom obhájenia a ochrany jeho práv a právom chránených záujmov. Podľa ustálenej judikatúry o postupe, odnímajúci účastníkovi možnosť konať pred súdom, ide tiež v prípade, že súd sa v odôvodnení svojho rozhodnutia nevysporiada s argumentáciou účastníka konania.

Najvyšší súd Slovenskej republiky už opakovane judikoval (porov. rozh. NS SR sp. zn. 5 Cdo 88/99, 3 Cdo 221/07, 5 Cdo 31/08), že rešpektovanie práva na spravodlivý proces zakotvené v čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd, predpokladá, že v spojení so všeobecným procesným predpisom v konaní pred všeobecným súdom musí byť daná jeho účastníkovi možnosť vyjadriť sa nielen k vykonaným dôkazom (čl. 48 ods. 2 Ústavy SR) a k veci samej, ale tiež označiť, navrhnúť dôkazy, ktorých vykonanie pre zistenie, resp. preukázanie svojich tvrdení pokladá za potrebné; tomuto procesnému právu účastníka zodpovedá povinnosť súdu nielen o vznesených návrhoch, vrátane dôkazných návrhov rozhodnúť, ale tiež - pokiaľ im nevyhoví, vo svojom rozhodnutí vyložiť, z akých dôvodov tieto neakceptoval. Ak tak všeobecný súd neurobí, zaťaží svoje rozhodnutie nielen vadami, spočívajúcimi v porušení všeobecných procesných princípov - podraditeľnými pod vadu konania v zmysle § 237 písm. f) O.s.p., ale súčasne postupuje aj v rozpore so zásadami vyjadrenými v druhej hlave, siedmom oddieli Ústavy SR, predovšetkým v čl. 46 ods. 1, čl. 48 ods. 2 a v čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane základných ľudských práv a slobôd (porov. II. ÚS 9/00, I. ÚS 35/01, I. ÚS 26/94, IV. ÚS 156/03 a p.)

Podľa judikatúry Európskeho súdu pre ľudské práva k čl. 6 ods. 1 Dohovoru, ktorá súd zaväzuje, platí zásada, aby všeobecné súdy svoje rozhodnutia odôvodňovali; tento záväzok nemôže byť chápaný tak, že vyžaduje podrobnú odpoveď na každý argument (pozri Van Hurk v. Holandsko, 1994), a preto rozsah tejto povinnosti sa môže meniť podľa povahy rozhodnutia a musí byť analyzovaný s ohľadom na okolnosti každého prípadu (pozri Ruiz Torija a Hiro Balani v. Španielsko, 1994). Z práva na spravodlivý proces totiž vyplýva povinnosť súdu zaoberať sa účinne námietkami, argumentami a návrhmi na vykonanie dôkazov strán

s výhradou, že majú význam pre rozhodnutie vo veci samej (porov. Krasko v. Švajčiarsko, 1993).

V prejednávanej veci žalobca podaním doručeným odvolaciu súdu dňa 29. júna 2007 jednak ospravedlnil svoju neúčast' na pojednávaní odvolacieho súdu (v podstate tým, že jeho finančná situácia mu neumožňuje zúčastniť sa na pojednávaní) s návrhom, aby odvolací súd napadnutý rozsudok zrušil a vec mu vrátil na ďalšie konanie z dôvodu zachovania jeho práva vyjadriť sa ku všetkým vykonaným dôkazom a vyjadreniam žalovanej a jednak alternatívne žiadal, aby ho odvolací súd nechal vypočuť k vyjasneniu prípadných sporných otázok prostredníctvom dožiadaného súdu a aby mu pre tento prípad doručil na vyjadrenie všetky vyjadrenia žalovanej.

Napriek tomuto v spise založenému podaniu odvolací súd v odôvodnení svojho rozhodnutia uviedol, že žalobca sa na pojednávanie nedostavil a svoju neúčast' neospravedlnil. Rozhodnutie odvolacieho súdu vychádza prakticky len z obsahu rozhodnutia prvostupňového súdu. K uvádzaným dôvodom odvolania sa vyjadril len veľmi stručne s tým, že sa stotožňuje s názorom súdu prvého stupňa, že žalobca v konaní nepredložil relevantné dôkazy. Obsahom citovaného vyjadrenia žalobcu sa nezaoberal vôbec a neumožnil žalobcovi ani reagovať na podanie žalovanej, ktorá sa k odvolaniu vyjadrila listom zo dňa 31. marca 2004, ktorý nebol žalobcovi doručený.

Týmto postupom odvolacieho súdu došlo k porušeniu základného práva dovolateľa na spravodlivý proces v zmysle čl. 6 ods. 1 Dohovoru, resp. čl. 46 ods. 1 Ústavy SR v spojení s § 157 ods. 2 O. s. p. a tým aj k naplneniu dovolacieho dôvodu podľa § 237 písm. f/ O. s. p. Vzhľadom na to Najvyšší súd Slovenskej republiky napadnutý rozsudok odvolacieho súdu zrušil a vec mu vrátil na ďalšie konanie (§ 234b ods. 1 a 2 O. s. p.).

P o u č e n i e : Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.

V Bratislave 26. februára 2009

JUDr. Zuzana Ďurišová, v. r.
predsedníčka senátu